

Jana Kalinayová-Bartová a kolektív

Hudobné dejiny Bratislavy

Od stredoveku
po rok 1918

Hudobné dejiny Bratislavy

Od stredoveku po rok 1918

Jana Kalinayová-Bartová a kolektív

Autori textov	© prof. PhDr. Marta Hulková, CSc., PhDr. Ladislav Kačic, PhD., doc. PhDr. Jana Kalinayová-Bartová, PhD., Mgr. Jana Laslavíková, PhD., PhDr. Jana Lengová, CSc., prof. PhDr. Eva Szórádová, CSc., Mgr. Sylvia Urdová, PhD., PhDr. Eva Veselovská, PhD.
Preklad resumé	Mgr. Janka Jurečková
Vydavateľ	© Ars Musica, Bratislava 2020
Recenzovali	PhDr. Edita Bugalová, PhD., PhDr. Štefan Holčík, CSc., prof. PhDr. Jiří Sehnal, CSc.
Edičná príprava	doc. PhDr. Jana Kalinayová-Bartová, PhD.
Redakčná spolupráca	prof. PhDr. Eva Szórádová, CSc., Mgr. Patrik Sabo
Jazykové korektúry	Mgr. Janka Jurečková
Grafická príprava	Ing. Jana Tináková
Návrh obálky	Claudia Jutková
Tlač	EQUILIBRIA, s.r.o.

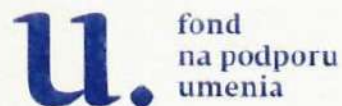
Reprodukcia na obálke: *Mélie*, Albert-Ernest Carrier-Belleuse, pred 1887.

Bratislava, SNM-HuM, MUS V-C 23. Foto © Ľudmila Píptová.

ISBN 978 80-971672-5-7

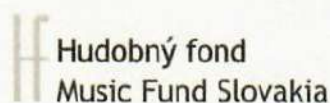
Prvé vydanie. Všetky práva vyhradené. Publikáciu (ani jej časti) nie je možné rozmnožovať alebo kopírovať bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Odporúčaná citačná forma: Meno autora kapitoly: Názov kapitoly. In Jana Kalinayová-Bartová a kolektív: *Hudobné dejiny Bratislavy. Od stredoveku po rok 1918*. Bratislava: Ars Musica, 2020, rozsah strán citovanej kapitoly (prípadne podkapitoly).

Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, hlavný partner projektu.

Ďalší partneri projektu:

OBSAH

Predhovor 7

Úvod (*Jana Kalinayová-Bartová*) 11

HUDOBNÁ KULTÚRA V STREDOVEKOM MESTE (*Eva Veselovská*) 19

Kolegiátna kapitula ako centrum liturgického spevu a knižnej kultúry
(*Eva Veselovská*) 33

Liebhard Egkenfelder. Mestský notár ako sprostredkovateľ hudobného umenia
(*Eva Veselovská*) 52

Zu Prespurg vor dem ofenloch. Tvorcovia stredovekej svetskej piesne
(*Eva Veselovská*) 60

HUDBA V HLAVNOM MESTE UHORSKA. MECÉNI A PATRÓNI

(*Jana Kalinayová-Bartová*) 65

Povolanie „mestský trubač“. Od strážcu k umelcovi (*Jana Kalinayová-Bartová*) 77

Hudba v Kostole sv. Martina – tradícia a nové prúdy (*Jana Kalinayová-Bartová*) 88
 Kódex Anny Schumanovej a pestovanie renesančnej polyfónie (*Marta Hulková*) 105
 Inventáre a testamenty ako svedectvá hudobnej minulosti (*Jana Kalinayová-Bartová*) 117

Hudba u evanjelikov (*Jana Kalinayová-Bartová*) 121

Hudba korunovácií a návštevy Cisárskej dvorskej kapely (*Ladislav Kačic*) 144

Pestovanie hudby v kláštoroch (*Ladislav Kačic, Sylvia Urdová*) 152
 Páter Pantaleon Roškovský a hudobná tvorba františkánov (*Ladislav Kačic*) 172
 Mater Mária Stanislava Seidlová (*Sylvia Urdová*) 176

Šľachtické hudobné kapely (*Ladislav Kačic*) 180

Šľachtické hudobné divadlo (*Eva Szórádová, Jana Laslavíková*) 198

Hudobná škola (*Musikschule*) a počiatky profesionálneho hudobného školstva
(*Eva Szórádová*) 212

Nototlačiarstvo, hudobné vydavateľstvo a publicistika (*Eva Szórádová*) 232

OD DOMINANCIE ARISTOKRACIE K HUDOBNEJ KULTÚRE VZDELANÉHO MEŠTIANSTVA (*Jana Lengová*) 249

Cirkevný hudobný spolok (*Jana Lengová*) 262

Kapelníci Josef Kumlik, Karl Mayrberger, Josef Thiard-Laforest (*Jana Lengová, Eva Szórádová*) 274

Virtuózi a ich publikum (*Jana Lengová*) 283

V lesku vojenských kapiel (*Jana Lengová*) 295

Hudba v Mestskom divadle (*Jana Laslavíková*) 304

Hudobné nástrojárstvo (*Eva Szórádová*) 322

RODÁCI A ICH MIESTO V HUDOBNEJ KULTÚRE BRATISLAVY (*Jana Lengová, Eva Szórádová, Jana Kalinayová-Bartová, Ladislav Kačic*) 371

Namiesto záveru (*Jana Kalinayová-Bartová*) 402

Zoznam citovanej literatúry a pramenných zdrojov 407

Zoznam skratiek 450

Zoznam vyobrazení 452

Menný register 463

Register lokalít 498

Summary 506

Autorský kolektív 520

So führte man den Ochsen in Presburg herum der bey der Königskronung am 15. Nov. gebräutet wurde

Obr. 62 Sprievod mäsiarov pri korunovácií Leopolda II. roku 1790 na kolorovanej medirytine Johanna Hieronyma Löschenkohla.

Pubestheit und Befestigung des Volkes bey der Kronung des Königs von Ungarn.

Obr. 63 Ľudová slávnosť pri príležitosti korunovácie Ferdinanda V. roku 1830 na kolorovanej medirytine neznámeho autora.

PRESSBURGER FEUERWEHR-MARSCH
für das Pianoforte
componirt
und
Seiner K.K. Hoheit dem Herrn Erzherzoge
KARL LUDWIG JOSEF
General d. Cavallerie, Ober-Commandant der
Landwehr, der Länder d. ungar. Krone und
Inhaber des Infanterie-Regiments N° 37
dem Protektor des Vngarischen Landes-
feuerwehrtages.
in tiefster Ehrfurcht
gewidmet
von

RAOUL MADER.

Preis 68 Kr.
TMR. 20 Pf.

Verlag von
GUSTAV HECKENAST'S NACHFOLGER
(RUDOLF DRODITZKY).
Buch-, Kunst- & Musikalienhandlung
PRESSBURG & LEIPZIG.

Obr. 107 Titulný list pochodu mestských hasičov *Pressburger Feuerwehr-Marsch* Raoula (Rudolfa) Madera, vydaného vo vydavateľstve Gustava Heckenasta.